

Ανοδική η πορεία των εξαγωγών οπωροκηπευτικών, τροχοπέδη η έλλειψη εργατικού δυναμικού

2020/05/04 15:53 στην κατηγορία LOGISTICS

Σημαντικά ανοδική πορεία παρουσιάζει ο κλάδος των νωπών οπωροκηπευτικών, ο οποίος δεν φαίνεται να επηρεάζεται από την τρέχουσα οικονομικά επιζήμια εξάπλωση του COVID-19, σύμφωνα με τα στοιχεία αναγγελιών εξαγωγών του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα οποία επεξεργάστηκε το ΙΕΕΣ του ΣΕΒΕ, για το διάστημα Σεπτεμβρίου-Απριλίου.

Η ζήτηση για τρόφιμα υψηλών προδιαγραφών και διατροφικής αξίας, παρά τις όποιες δυσχέρειες σε θέματα κυρίως μεταφοράς και αντίστοιχης αύξησης χρόνου παράδοσης και κόστους αλλά και την απώλεια μεριδίων του κλάδου HORECA (ξενοδοχεία, εστιατόρια, catering), ενισχύθηκε κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης, κάνοντας τα ελληνικά οπωροκηπευτικά προϊόντα περιζήτητα στις διεθνείς αγορές, όπως αποδεικνύεται από την ενίσχυση των εξαγωγών.

Ωστόσο, παρά τη σαφή βελτίωση που καταγράφεται, ο κλάδος των οπωροκηπευτικών πρέπει να διαχειριστεί ένα μείζον πρόβλημα, το οποίο είναι **η μεγάλη έλλειψη εργατικού δυναμικού για τη συγκομιδή της παραγωγής των εν λόγω προϊόντων**. Αυτό δημιουργεί τον άμεσο κίνδυνο η παραγωγή να μείνει στα δένδρα, παρά την αυξημένη ζήτηση και η μεταποιητική βιομηχανία χωρίς πρώτη ύλη.

Το φαινόμενο αυτό απασχολεί τους Έλληνες παραγωγούς και μεταποιητές αρκετά χρόνια, στην φετινή όμως περίοδο το πρόβλημα έχει ενταθεί, εξαιτίας του COVID-19 και των περιορισμών αναφορικά με τους κανόνες υγιεινής και την είσοδο ξένων εργατών στη χώρα.

Παράλληλα, η σημαντική έλλειψη εργατικού δυναμικού εντοπίζεται και σε άλλα σημαντικά εξαγωγικά προϊόντα της αγροδιατροφής, όπως οι ελιές. Τα οπωροκηπευτικά συμπεριλαμβάνονται στους πιο σημαντικούς, δυναμικούς και εξωστρεφείς τομείς των ελληνικών εξαγωγών και με το πέρας της τρέχουσας υγειονομικής και οικονομικής κρίσης θα αποτελέσουν το βασικό πυλώνα επιστροφής στην κανονικότητα.

Ήδη, με την από 01.05.20 ΠΝΠ «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των

συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα», άρθρο 44, το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από αιτήματα φορέων του αγροτικού κλάδου, πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα αλλά και του ΣΕΒΕ, **δίνει διέξοδο στο σοβαρό πρόβλημα της μετάκλησης πολιτών τρίτης χώρας που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου για απασχόληση σε αγροτικές εργασίες**, προβλέποντας μία ευχερή και πολύ σύντομη, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, διαδικασία προκειμένου οι εργοδότες να τους μετακαλέσουν μέχρι 30.06.20 για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία.

Αναμένονται οι οδηγίες για τα υγειονομικά πρωτόκολλα που θα ακολουθούνται, ώστε να ξεκινήσει κατά το δυνατό άμεσα η διαδικασία, καθώς η συγκομιδή φράουλας ήδη ξεκίνησε και ακολουθούν τα κεράσια, τα βερίκοκα και τα ροδάκινα.

Αναμένεται επίσης η δημοσιοποίηση κατευθυντήριων γραμμών από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας για τη διαχείριση και εξαγωγή νωπών προϊόντων, γιατί σήμερα παραγωγοί και εξαγωγείς βαδίζουν στα «τυφλά» έχοντας ως μπούσουλα τις σχετικές αναφορές στη διεθνή βιβλιογραφία.

Δύο συμπληρωματικές προτάσεις που έχουν κατατεθεί για την κάλυψη των αναγκών εργατών γης αλλά και εργατών σε επιχειρήσεις διαλογής, τυποποίησης και μεταποίησης φρούτων είναι η υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις ανά κατηγορία απασχόληση δικαιούχων του ταμείου ανεργίας και αλλοδαπών που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας ή αλλού.

Να σημειωθεί ότι, αντίστοιχα προβλήματα και πρακτικές έχουν ήδη ακολουθηθεί από άλλες χώρες της ΕΕ και όχι μόνο όπως π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο που υιοθέτησε το πρόγραμμα «Pick for Britain», όπου καλούνται άνεργοι και φοιτητές να συνδράμουν στη συγκομιδή φρούτων και λαχανικών.

Παράλληλα, σημαντικά προβλήματα του κλάδου συνεχίζουν να είναι η **«πολιτογράφηση» νωπών οπωροκηπευτικών** που συνεπάγεται απώλεια της εθνικής τους ταυτότητας με ό,τι αυτό συνεπάγεται και **η παράνομη** (χωρίς νόμιμα παραστατικά ή με παραστατικά μειωμένης αξίας) **διακίνηση ατυποποίητων οπωροκηπευτικών**, ιδιαίτερα προς γειτονικές χώρες της ΕΕ, **με επιπτώσεις και στα έσοδα του Δημοσίου και στον αθέμιτο εσωτερικό ανταγωνισμό και εν τέλει στον ίδιο τον κλάδο, στις εξαγωγές και στην οικονομία, παραγωγή και απασχόληση.**

Αντίστοιχα, η ελληνοποίηση ξένων προϊόντων υποτιμά την εγχώρια παραγωγή, μειώνει τη διεθνή μας ανταγωνιστικότητα και την αξία των εξαγωγών μας και υποβαθμίζει τη διατροφική αξία και τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των αυθεντικών ελληνικών προϊόντων, που αποτελούν και την προστιθέμενή τους αξία.

Στην πάταξη των φαινομένων του μιμητισμού και των παράνομων ελληνοποιήσεων με γνώμονα την προστασία των ελληνικών προϊόντων και κατ' επέκτασιν των Ελλήνων παραγωγών και καταναλωτών από αθέμιτες πρακτικές εκτιμάται ότι θα συμβάλλει η εξαγγελθείσα από το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ολοκληρωμένη νομοθετική παρέμβαση για τις ελληνοποιήσεις στον τομέα των τροφίμων με αυστηροποίηση του κυρωτικού πλαισίου, επιβολή προστίμων, ποινικές κυρώσεις και ενιαιοποίηση του ελεγκτικού μηχανισμού.

Η κρίση που βιώνουν αυτή τη στιγμή η ελληνική κοινωνία και οικονομία αποδεικνύει για άλλη μία φορά ότι το δόγμα του ΣΕΒΕ «**Παράγω και Εξάγω**» ήταν, είναι και θα είναι επίκαιρο και αποτελεσματικό για μία χώρα που στερείται του ποσοτικού στοιχείου λόγω της έκτασής της, αλλά υπερτερεί και διαπρέπει παγκοσμίως σε ποιότητα. Και η υψηλή ποιότητα είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα των ελληνικών προϊόντων και η αιτία ενίσχυσης της εξωστρέφειας του κλάδου. Η διαμορφωθείσα μάλιστα κατάσταση με την πανδημία του COVID-19 ανέδειξε για μία ακόμη φορά ότι **η πρωτογενής παραγωγή και η μεταποίηση διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών αποτελούν σταθερές αξίες** πάνω στις οποίες θα πρέπει να βασιστούν ακόμη περισσότερο, σε σχέση με άλλους τομείς, η ελληνική οικονομία και απασχόληση.

Τέλος, αξίζει να τονιστεί ότι **θα πρέπει να κεφαλοποιηθούν η αξιοπιστία και το καλό όνομα που και η χώρα μας και οι εξαγωγείς της δημιούργησαν όλο το προηγούμενο διάστημα**, μεταξύ άλλων και για την ποιότητα και ασφάλεια των ελληνικών προϊόντων, μέσω κατάλληλης διεθνούς καμπάνιας προώθησης-προβολής και ανοίγματος νέων αγορών. Η μείωση εισαγωγικών δασμών και η διασφάλιση προϋποθέσεων εισόδου των οπωροκηπευτικών σε αγορές τρίτων αγορών με δυναμικά χαρακτηριστικά συνιστούν αναμφίβολα παραμέτρους αύξησης της εξωστρέφειας του κλάδου.

Στο παραπάνω παραγωγικό και εξαγωγικό τοπίο, ο ΣΕΒΕ υποστηρίζει έμπρακτα τις εξαγωγικές επιχειρήσεις του κλάδου αλλά και συμμετέχει, μετά και το νέο ευνοϊκότερο πλαίσιο ίδρυσης και αναγνώρισης Εθνικών Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, στην ίδρυση δύο, την υπό σύσταση Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ακτινιδίου, την οποία συντονίζει και στην Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φρούτων, Πυρηνόκαρπων και Αχλαδιών, που συστάθηκε το αμέσως προηγούμενο διάστημα και βρίσκεται σε φάση κατάθεσης φακέλου αναγνώρισης από το ΥΠΑΑΤ. Επίσης πρωτοβουλία του ΣΕΒΕ αποτελεί η υπό σύσταση Αγροτεχνολογική Εξαγωγική

Σύμπραξη AMKE-Agrotech Export Culster, που έχει εγκριθεί στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΚΜ.

Στοιχεία εξαγωγών

Όπως αποδεικνύουν τα στοιχεία του ΥπΑΑΤ για το τρέχον έτος, οι εξαγωγές πορτοκαλιών στο διάστημα Οκτώβριος 2019-Απρίλιος 2020 ανήλθαν σε 292.420 τόνους έναντι 275.056 τόνους την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, με την αύξηση να διαμορφώνεται σε 17.364 τόνους, δηλαδή 6,3%.

Το 19,8% προορίζεται για τη Ρουμανία, όπου οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,5% στην τρέχουσα περίοδο.

Οι εξαγωγές ακτινιδίων παρουσίασαν τη μεγαλύτερη ενίσχυση στο διάστημα Σεπτέμβριος 2019-Απρίλιος 2020, καθώς αυξήθηκαν κατά 36.726 τόνους, δηλαδή 28,2% με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν στους 167.041 τόνους την τρέχουσα περίοδο, με τις Ισπανία και Ιταλία να αποτελούν τους σημαντικότερους προορισμούς σε ποσοστό 16,7% και 15,2% αντίστοιχα.

Κατά 14,5%, δηλαδή κατά 14.583 τόνους, αυξήθηκαν και οι εξαγωγές μανταρινιών το φετινό διάστημα Οκτώβριος 2019-Απρίλιος 2020 έναντι του περσινού, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν σε 116.247 τόνους.

Όπως παρουσιάζεται και στον Πίνακα 1, οι εξαγωγές μήλων σημείωσαν μικρή μείωση κατά 378 τόνους, δηλαδή 0,6%, οι εξαγωγές αγγουριών αυξήθηκαν κατά 2.710 τόνους, δηλαδή 8,4%, όπως και οι εξαγωγές λεμονιών κατά 1.916 τόνους, ενώ αντίθετα οι εξαγωγές γκρέιπ φρουτ μειώθηκαν κατά 81 τόνους, δηλαδή 17,1%.

Πίνακας 1. Εξαγωγές επιλεγμένων οπωροκηπευτικών προϊόντων, περίοδος 2018/2019-2019/2020*

σε ποσότητα (τόνοι)

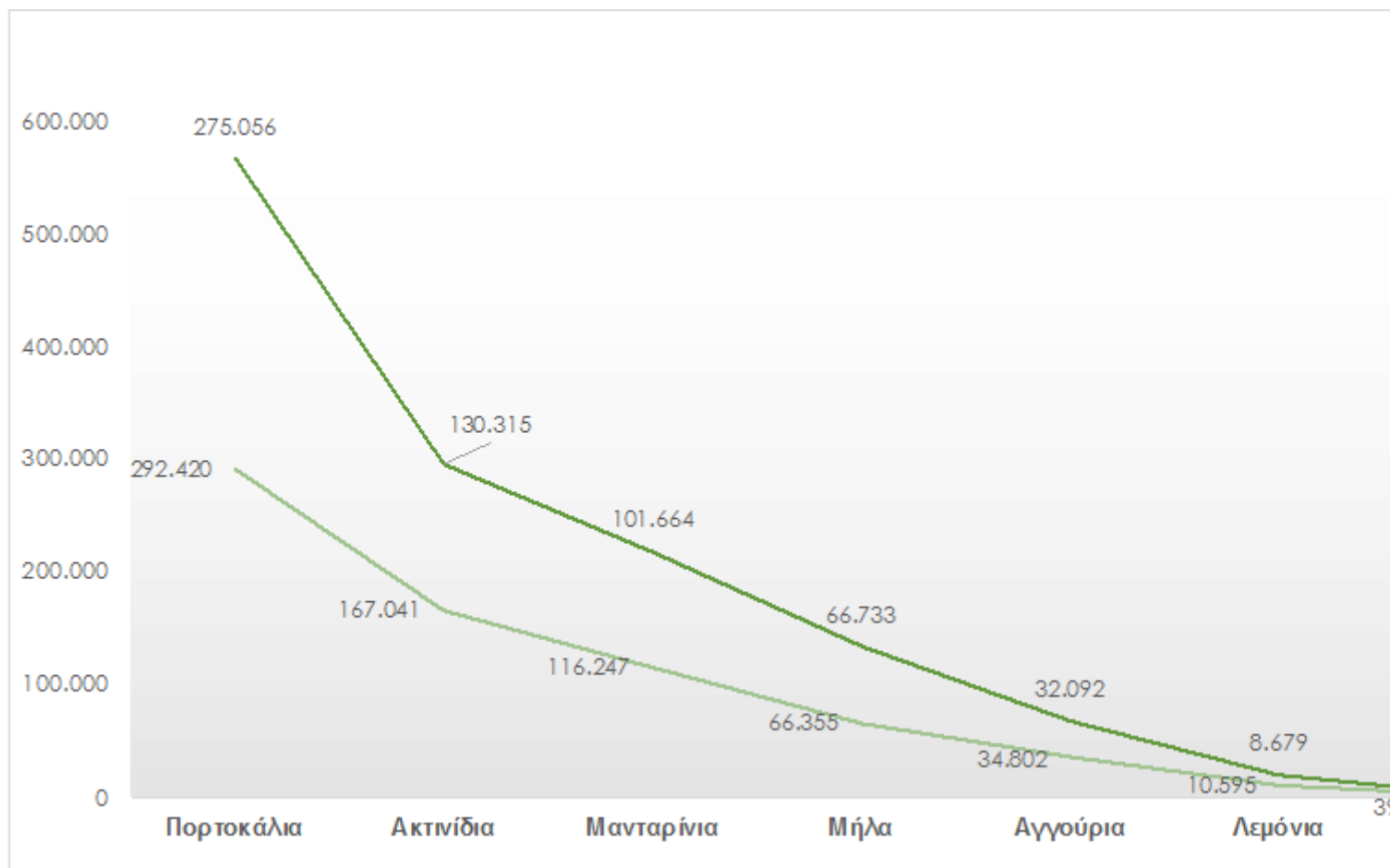
	2019/2020	2018/2019	Διαφορά 20/19	ΕΤ 20/19
Πορτοκάλια	292.420	275.056	17.364	6,3%
Ακτινίδια	167.041	130.315	36.726	28,2%
Μανταρίνια	116.247	101.664	14.583	14,3%
Μήλα	66.355	66.733	-378	-0,6%
Αγγούρια	34.802	32.092	2.710	8,4%
Λεμόνια	10.595	8.679	1.916	22,1%
Γκρέιπ Φρουτ	394	475	-81	-17,1%

Πηγή: ΥπΑΑΤ, **Επεξεργασία:** ΙΕΕΣ-ΣΕΒΕ

*Η περίοδος για πορτοκάλια, μανταρίνια και λεμόνια είναι από Οκτώβριο μέχρι Απρίλιο

*Η περίοδος για ακτινίδια, μήλα, αγγούρια και γκρέιπ φρουτ είναι από Σεπτέμβριο μέχρι Απρίλιο

Γράφημα 1. Εξαγωγές επιλεγμένων οπωροκηπευτικών προϊόντων, περίοδος 2018/2019-2019/2020* σε ποσότητα (τόνοι)

Πηγή: ΥπΑΑΤ, **Επεξεργασία:** ΙΕΕΣ-ΣΕΒΕ

*Η περίοδος για πορτοκάλια, μανταρίνια και λεμόνια είναι από Οκτώβριο μέχρι Απρίλιο

*Η περίοδος για ακτινίδια, μήλα, αγγούρια και γκρέιπ φρουτ είναι από Σεπτέμβριο μέχρι Απρίλιο